

Nr. 272 *** NIEUWS VAN HER EN DER *** november 2018
Uitgave van het Afrika-Europa Netwerk. E-mail: cubr@knr.nl
Web: www.afrikaeuropanetwerk.nl

Hulp en handel 2.0: investeringen

Op 16 oktober verzamelden bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheid zich bij de Sociaal Economische Raad voor het grote ‘Hulp en Handel’ debat.

In het afgelopen decennium is in de ontwikkelingssamenwerking het adagium ‘Hulp en Handel’ omarmt, met als resultaat een meer marktgerichte benadering en een actievere rol van het bedrijfsleven. Het is geen vraag meer of, maar hoe bedrijven zich inzetten voor de grootste mondiale vraagstukken van deze tijd, zoals klimaatverandering, duurzame economische ontwikkeling en het voeden van de groeiende wereldbevolking.

Is het verstandig te investeren in Afrika? Om die vraag bevestigend te beantwoorden, kan je erop wijzen dat zes van de tien snelst groeiende economieën in Afrika liggen. Ook de bevolking groeit hard. In 2050 wonen er op het Afrikaanse continent naar schatting 2,5 miljard mensen, tegen 1,2 miljard nu. Dat zorgt voor enorme uitdagingen, bijvoorbeeld als het om voedselzekerheid gaat en om de gigantische trek van het platteland naar miljoenensteden als Lagos in Nigeria, waar aan het eind van de eeuw meer mensen wonen dan nu in Duitsland. Maar het biedt ook enorme kansen. In welk land verdubbelt het aantal potentiële klanten in een paar jaar tijd? Het is een van de redenen waarom een bedrijf als Heineken Afrika als een droommarkt ziet en er fors investeert.

Ook McKinsey benadrukt in zijn onderzoek ‘*Lions on the move*’ de economische kansen van het continent: één op de vijf jongeren op de wereld woont in 2040 in Afrika. Het continent heeft dan een grotere beroepsbevolking dan India en China. De consumentenuitgaven liggen in 2025 naar schatting op \$2,1 biljoen. Daardoor en door de rijkdom aan natuurlijke hulpbronnen, zal Afrika een steeds grotere rol in de wereldeconomie gaan spelen.

Landbouw is Afrika’s verborgen schat. Nu wordt landbouw nog vooral geassocieerd met arme boeren. Maar het potentieel is groot. De vraag naar voedsel maakt een ongekende groei door. In Afrika liggen nog grote stukken grond die niet worden gecultiveerd. Er wordt nu door gebrek aan kennis en middelen veel minder geproduceerd dan mogelijk is. Zaak is wel te werken aan een agricultuur die duurzaam is en de lokale bevolking ten goede komt.

Probleem is dat kleine boeren moeilijk toegang hebben tot kapitaal. In Afrika ligt de gemiddelde rente tussen de 30% en 40%. “Minder dan 3% van de leningen in Afrika gaat naar de landbouwsector die goed is voor 70% van de werkgelegenheid en 40% van het BNP”, aldus Akinwumi Adesina, president van de African Development Bank.

Daarnaast is ook kapitaal nodig voor agrarische ondernemers om de verwerkingsindustrie op te bouwen en te investeren in ondersteunende diensten. De financiële sector kan meer doen om die *missing middle*-financiering voor de agrarische ondernemers in Afrika te helpen realiseren.

Financiële instellingen en bedrijven moeten durven investeren in Afrika en hun klanten en leveranciers actief aanspreken op een langetermijnvisie en bijdrage aan duurzame economische ontwikkeling. Aanvullend aan publieke investeringen, kunnen financiële instellingen en impact investeerders het zo broodnodige kapitaal beschikbaar maken. Ontwikkelingsbanken, zoals het Nederlandse FMO, moeten een voortrekkersrol spelen door te laten zien dat wel degelijk rendement met deze investeringen te behalen valt. Helaas kiezen ook ontwikkelingsbanken te vaak voor grote bedrijven die veel beloven, maar de mensen ter plekke geen betere levenskansen bieden.

Nederlandse pensioenfondsen hebben 1400 miljard euro onder beheer en hun deelnemers roepen om duurzame investeringen. De risico's van investeringen kunnen verkleind worden met publiek geld en door samen te werken met maatschappelijke organisaties die ondernemers professionaliseren. (Bron: Solidaridad, 16/10/2018)

Buitenlandse investeringen in Afrika trekken aan

Ondanks de zwakke economische groei in Afrika, zijn de buitenlandse investeringen op het continent met ruim 6 procent gegroeid in 2017. Voor het eerst moet Zuid-Afrika de eerste plaats delen met Marokko. Dat blijkt uit het EY Africa Attractiveness Report.

Afrika ten zuiden van de Sahara liet een bescheiden herstel van de economische groei zien in 2017, nadat het in 2016 de laagste groei in twintig jaar had opgetekend. Het Internationaal Monetair Fonds voorspelt voor de regio voor dit jaar een groei van 3,4 procent. In 2017 was dat 2,8 procent.

Wat betreft het aantrekken van buitenlandse investeringen, deelde Zuid-Afrika in 2017 de eerste plaats met Marokko. Ethiopië steeg zeven plaatsen en staat nu op de vijfde plaats. “Deze dynamiek illustreert een bredere trend”, zegt EY (voorheen consultancybureau Ernst & Young) in het rapport voor 2018. “De groei op de rest van het continent neemt toe, en daarmee halen andere landen ook meer buitenlandse investeringen binnen.” De Verenigde Staten waren in 2017 nog steeds de grootste investeerder in Afrika, met een groei van 43 procent van de investeringen in projecten. De investeringen van West-Europa, dat eveneens historisch gezien sterke banden heeft met het continent, groeiden met 17 procent.

Als de buitenlandse investeringen worden afgezet tegen de omvang van de economie van een land, is Rwanda het meest succesvolle land. Het heeft een aantrekkelijk ondernemersklimaat gecreëerd en laat een consistente, sterke groei zien.

Ondanks de voorspelde economische groei van 3,4 procent voor 2018 in Afrika ten Zuiden van de Sahara, ligt de regio nog achter op Azië en de Pacific. Het zal moeilijk worden op de middellange termijn een groei van meer dan 5 procent te halen, vergelijkbaar met de situatie voor de wereldwijde financiële crisis van 2008, zegt EY.

Langzame groeimarkten zijn Zuid-Afrika, Zimbabwe en Namibië, en snelle groeimarkten Ivoorkust, Ghana, Mozambique en de hele oostelijke regio. De grote olieproducenten Nigeria en Angola bevinden zich ergens tussen die twee extremen. (Bron: IPS, 2/11/2018)